

Indult BETSBÖL Szeredán II. April. 1787.

Edgyről, másról, a' mint lehetett.

Ma (midőn ezeket írom) Husvét másod napja: Mi miben foglalatoskodik ma a' Publikum? Kiki magát ki-tsinosítván, Mise és Prédikátzio halgatni Templomba mégyen; azután asztalához ülven, mi-nekutánna magát torkig ette, itta, az innep tífz-teségére, mulattságot keres magának. Hát, a' Pu-blikum' és a' maga pennája' bérefse, mit tsinál, az Ujságíró. Ez, hogy mind a' maga kötelességének eleget tegyen, mind a' többitől elne maradjon, e t írja rövideden: A' Közelebb múlt Tsötörtökön, úgymint Nagy-Tsötörtökön, a' F. Monárkha Fe-rentz fő Hertzeggel, az egész F. Ts. és K. Ud-vari fő-rendtől késértetvén, az Udvari templomban megjelenének, a' hól a' Pápa' Nunciussa által tartá-

tott lafű *Mise* után minnyájan az *Ur' Szent Va-*
tsorájával élvén, az az után következett *Prédiká-*
tzion, és más *Templomi Tzerémoniakon*is jelen va-
 lának. A' meglett *Isteni tiszteletek* után (a' bé-
 vett szokás szerént) 12 öregebb *Bétsi Kóldusok-*
 nak megmosá a' legalázatosabb *Monárkha* lábaikat;
 kik név szerént ezek valának: *Frotzler János*, 96
 esztendő: *Péjer Márton*, 89 esztendő; *Kuszekker*
Fülep, 86; *Sellénbek Simon*, 86; *Szter József*,
 85; *Bodisáll Antal*, 82; *Kemerer Tamás*, 80;
Rájk Antal, 80; *Kekhel Miklós*, 78; *Srimf An-*
drás, 78; *Leonhárd Hertzog*, 76; *Strángel Jó-*
sef, 76. — Ezek, a' szokás szerént, új köntösbe
 öltöztetének, és a' szokott ajándékot elvevék a'
Monárkhától. — *Nagy Pénteken* 9 órakor a' *F.*
Monárkha Ferentz fő *Hertze*ggel és az egész *Ud-*
vari főrendel talpig gyász ruhákban öltözve me-
 gínt az *Udvari Templomban* a' *Prédiká*tzion és a'
Krisztus szenvedése más *Tzerémonia*in jelen valának.
Szombaton és *Husvét* első 's második napjain nem
 különbben az egész *F. Ts.* és *Királyi Udvar* az
Isteni tiszteletben vala foglalatos. — Az *Augusztána*
Valláson lévők *Templomában* *Nagy Pénteken* a'
*Krisztus Kín*szenvedésének emlékezete olly szép ör-
 vendetes *músika-zengések* között-tartaték, hogy az
 oda gyűlt mindenféle *vallásnak* fokaságának béfo-
 gadására három akkora *Templom* sem let volna
 elég; a' honnan, többnyire kün maradtunk. A'
Politzáj Katonák az egész *ut*szát, és a' *Templom'*
 's *kerítte*se küszöbeit fegyveresen őrzették, és ab-
 ban az *Utszában* edgy *Kotsinakis* ezen alkalmatos-
 sággal megállani nem vala szabad.

F. Királyi Rendelés.

Mi II. József 's t. Hogy mind a' Parasztságnak a' földes Uraságok eránt, a' közönséges jó és nyugodalom' elérésére, és fenn tartására megkívántató szükséges függés és engedelmetség ennekutánnais fen-tartásék és mególtalmaztasék; mind pedig a' Földes Uraságok az ezekkel való visszaféléseket eltávoztathasák; mind a' két résznek kotelefségei következendők. 1) Minden Jobbágyok, nem csak a' F. Királyi parantsolatoknak, és a' Kormányozó székek rendelkezéseinek; hanem a' földes Uraságok' és azok Tisztjeinek parantsolatánakis tartoznak engedelmeskedni. 2) Ha mingyárt a' Földes Urak parantsolatjai helytelennek láttatnánakis a' Jobbágyok előtt, és ha azokkal magokat megsértetni gondolnákis; mindazáltal a' magok bírái nem lehetnek, hanem illyenkor a' magok nehézségeket törvényesen adjákbe, azonban pedig azt, a' mit nekik Urok, vagy azoknak Tisztjei parantsoltak, annál hívebben véghez vigyék, mennél bizonyosabb az, hogy ha az ő nehézségek helyyes, a' Földes Uraságok, és ezeknek tisztjeik illendő vissza potolással tartoznak. 3) Minden Jobbágy, a' ki eszzerént nem akar engedelmeskedni büntetésre méltó, és ezen büntetés meg-határozása a' Földes Uraságnak által-engedtetik, hanemha bizonyos történetekben magától a' Monarkhától, vagy az Ország' Kormányozó székétől a' büntetés kíván rendelve; mert már akkor a' Földes Úr azért a' vétkéért más büntetést nem rendelhet. 4) Azokat, a' kik zenebonát indíttanának, vagy a' népet a' Földes Urak ellen engedetlenségre ösztönöznék, és azokat, a' kik engedetlenség lévén erőszakot tselekednének, a' közönsé-

zönséges békeféget megzavarnák, a' Földes Urak, vagy azoknak Tisztjeik ellen kezeket felemelnék, legottan fogságba tétefsenek, és őket az ő vétkeiknek írásban tett tudósításával edgyütt a' közelebb lévő halálos Törvényfzéknek, a' halálos ítéletre legottan által adni elne mulafsák. 5) Minekelötte a' Földes Uraságok, vagy az ő Tiszt-vifelői, a' büntetést ki szabnák, a' Földes Uraság Széke előtt a' bírónak, vagy két ártatlan életű és az ilyen dologban nem részteszomfzédnek jelenlétebben kell fojni a' bünös' dolgának, és ha valamit maga mentességére elő hozhat, azt meg kell halgatni. Ha ekkor a' Földes Uraság vagy az ő Tisztjei láttyák, hogy a' bünös a' maga vétkes tselekedetét, vagy a' maga kötelefségében való el nem járását elegedendöképpen meg nem igazíthatta, vagy ha tagadnais, de azomban vagy maga a' dolog által, vagy más ártatlan életű emberek bizonyságai által meggyözzettetnék: úgy a' Földes Uraság az ő vétkéhez illő büntetést rendelhet és szabhat. 6) Matól fogva pedig tartozik minden Földes Uraság, az ilyen dolgokra nézve, edgy tulajdon ítélet tévő helyet, és edgy büntetések' jegyző könyvét, Protokollumot, fel-állítani és tartani az Uraság fzéskei Kantzelláriájánál. Azokban a' Helységebben pedig, a' mellyeket fok Földes Urak bírnak, minthogy itt edgy magános Kantzelláriát nem lehet tartani, edgy embert kell a' Földes Uraknak köz akarátul választani, a' ki az ilyen büntetések jegyző könyvére vigyázzon. Ebbe a' jegyző könyvbe, a' bünös ítélet tételén ott lévő Bíró vagy Szomfzéd' jelentében, a' Jobbágy vétkét mindenkor és mindjárt bé kell írni, még pedig azt-is mind fel kell jegyezni, ha a' bünös maga valotta é meg a' ma-

ga vétkét, vagy a' dolog, vagy más Tanúbizony-
ságok által győztetett-é meg; a' büntetést-is a'
meg-tselekedett bűn' napjával edgyütt belé kell
tenni, a' Protokollumot a' jelenlévők előtt el kell
olvasni, és az ítéletre elő hívott Szomszédokkal
alá kell íratni. 7) Ha a' ki szabott büntetés a'
Jobbágnak nem helyesnek, vagy nagynak tetíze-
nék, és arra nézve panaszt akarna indítani: szabad
lesz néki, az ítélet tévő székűl, és a' már neve-
zett Protokollumból, az ő meg ítéltetése' mását, a'
Földes Uraságtól ki kérni, a' mellyet őnéki min-
den halasztás és pénz nélkül kiis kell adni; de
azomban a' Földes Uraság a' büntetést mindjárt vég-
hez viheti. 8) A' Földes Uraságnak, vagy az ő
tőlle rendelt Tifztnak megengedett büntetések ezek
lesznek. 1. Az illő, és nem egészségtelen áristom,
mindenkor kenyeren és vízen. 2. Valami bünte-
tésből való dolgoztatás. 3. Az áristomnak és a'
dolgoztatásnak a' lábra vetett békóval való meg-ne-
hezítése. 4. A' Házából és a' Házától való el-
kuldés. — Ezekben a' büntetésekben, az öregségre,
vagy ifjúságra, és közönségesen a' test alkotmányá-
ra tekinteni kell; a' gyafázatos és igen kemény
büntetések csak az olyanoknak valók lesznek, a'
kiknél az elébbi lágyabb büntetéseknek semmi sike-
rek nem vólt: e' végre a' már említett protokol-
lumban, ilyenkor, a' már edgyfzer próbált bün-
tetetéseketis rövideden fel kell jegyezni. Edgy-
fzersmind itt azis világosan parantsoltatik, hogy
az áristom és dolgoztatás, a' szorgos mezei munka'
idéjéről azoknak végben lett vitele után való idő-
re halasztásék.

(A' többit máskor.)

A' Háborúról.

Igen hofzfazon nem írhatunk; mert e' most olyan közönséges História, mellyről majd minden fö különböző módon vélekedik, és a' szemmel látott környűállásokat sem mindenek akarják hinni: annális inkább, mivel a' minap említett Frantzia Kurir' sebesen hozott-levelére, mellyben a' F. Tsászár a' Töröknek, a' Mufzka Udvar ellen, óltalmazására kéretik vala, azt felelte ő Felsége, hogy nem remellené, hogy ezen szikrátskák hadi tüzet gyújtának; de ha arra menneis a' dolog, ő Felsége Neutralista (az az edgy részre sem hajló) fogna lenni.

A' Molduai letétetett Fejedelem *Maurokordátó*; kinek elszokéséről már emlékezetett tettünk vala, Orosz országba szerentséfen megérkezett, és elszökése után edgy Leveletis találtanak az asztalán, mellyben a' vala írva, hogy az ő hátra maradott jószágaira olly gondot viseljenek, hogy ha ma, vagy hólnap a' Mufzka Táborral megfogna Molduában jelleni, számot adhasanak róla. — Midön 1770-dikben Moldvát a' Mufzka megvette, ezen szökevény Fejedelem, *Maurokordátó* az akkori ottan lévő Fejedelemnek Sekretáriusa vala, ki a' maga Urával edgyütt elfogattatván, Pétervárába vitétek rabságba. Ott tanúlt vala-meg Olaszúl és Frantziáúl, az hól a' maga nyelvtanító Mesterének Leányával közelebb való barátságban esvén, a' Mufzka Udvarnak (ki néki edgy Udvari Dámát szánt vala feleségül) akarattya ellen megházafodván, Feleségül vette vala, és az Udvar előttis ezért esett izetlenségbe. Ezen Feleségének halála után 3 esztendők múlva vette vala magának Feleségül edgy *Gicka* nevű megszínőrozott Fejedelemnek Leányát, kivel, minden magzat nélkül,

kül, tsendes életet nem elhetvén, ezt szánfzándékkal Konstantinápolyban felejtette. —

Mártiusnak 22-dikén Jénából így tudósíttatunk:
Ezen Hónapnak 18-dikán az itten lévő Akadémiában tanuló Magyar, és Erdély Országi Ifjak (24 Magyar Országi, 20 Erdélyi, és 2 Auszriai-Sléciai Hazatiak) a' magok' Felséges Monárkhájoknak neve-napját, az egész Városnak nem kevés bámulására tisztelettel ülék-meg. Dél után 4-ed fél órakor a' Városon kívül lévő Hertzegi kertben öszve gyűlének; onnan edgy bizonyos házba menének, hól már mindenféle Musikák készen várják vala őket, és a' melly ház egész fél éjtszakáig különös pompával világosítatik vala. Ezen Jénai Akadémiában a' Magyarok ennél emlékezetesebbet nem tselekedtek.

Jelentés.

Némelly Érdemes Uraknak kérdésekre, hogy vallyon az Ó és Új Testamentomra Mutató Táblának ki-nyomtatott exemplárjait, az Előre-fizető és Subscribáló Urak mitsoda úton és módon vehetik kezekhez? jelenti annak Ki-adója T. Szerentsi Nagy István Győri Réf. Prédikátor Úr, hogy az Exemplároknak kézhez szolgáltatások aránt legkissebb kétségek 's aggodások se légyen; mivel ő Kegyelmetulajdon maga költségén fogja azokat a' pro-cent-el edgyütt, és annyi számban, a' mennyi Előre-fizetőkről, vagy prænumerálókról fog-tudósítani, az elébbeni Tudósításokban ki-jelentett Fő Tisztelendő Superintendens és T. Senior Urakhoz, nem különben a' M. Országban lévő két fővebb Réf. Oskolákba Debretzenbe, és Patakra, és Erdélybeis a' négy fővebb Réf. Oskolákba Enyedre, Kolosvárra, M. Vásár-

Vásárhellyre, es Udvarhelyre elküldeni. Es mind ezeken a' helyyeken, mind pedig a' Tudósításban megnevezett érdemes Kollektor Uraknál olly rendeltést fog tenni, hogy kiki minden költség nélkül a' maga exemplárjához hozzá juthasson. Ha pedig valaki ebben kételkednék, mind addig a' maga pénzét a' Kollektor Uraknál fenn-tartóztathatja, a' míg az exemplárt kézéhez fogja venni; tsak hogy ezen esetben nem az Előre-fizetőkhez, hanem a' Subscribálókhöz fog számláltatni. Ennek felette, minthogy már a' Manuscriptum a' fenn nevezett T. Úrnak kezénél vagyon, és a' Typographussal fel szokotálván; úgy intézik, hogy nyomtatásban 80 Arkusnál több nem fog lenni; tehát az árrais ezen Könyvnek jóval alább fog szállani, mintsem az elébbeni Tudósításban hirdettetett, mellyhez képest, a' kiket talám az előre-fizetésben vagy Subscriptióban a' tartóztatott, hogy a' Könyvnek árra igen nagy fog lenni; már most bizonyosok lehetnek aránta, hogy vélekedések kívül kevés leszzen a' Könyvnek nagyságához képest: minthogy a' Kiadónakis nem a' nyereség-vadászás, hanem az Isten' dítősége, és a' köz jónak elő-mozdítása edgyedül való tzélja ennek kiadásában. Találkoznának talám ollyakis, kik tsak az O Testamentomra való részére szeretnének szert tenni meglévén már az Új Testamentomra való: az illyeknek jelentyük, hogy ezzel 5, vagy legfeljebbis 6 garast ha megtarthatnának, nem menvén többre 10 vagy 12 árkosnál az a' része, Azomban pedig, mivel az abban lévő tzikellyeket azon edgy A-B-Ce rendibe teszfizuk az O Testamentom-béliekkel, nagy könnyebbségekre fog szolgálni, hogy azon edgy szó alatt lévő dolgot nem kell két könyvben keresni.